

معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی

پریرسا خاتمیان فر

کارشناس سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی
دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه فردوسی مشهد

Email : khatamiyanfar@yahoo.com

چکیده

با توجه به افزایش روزافزون حجم منابع اطلاعاتی، ارزیابی این نوع منابع به خصوص منابع مرجع، به عنوان یکی از مهمترین ابزارهای دسترسی به اطلاعات که استفاده از دانش بشری را برای استفاده کنندگان آسان می کند و نقش مهمی در پاسخگویی به سؤالات و رفع نیازهای اطلاعاتی کاربران دارد، از اهمیت بسیاری برخوردار است. در این راستا، با توجه به انتشار بسیاری از منابع مرجع در اینترنت (رایگان / غیر رایگان) کتابداران باید علاوه بر شناسایی و استفاده از آنها برای پاسخگویی به پرسشهای کاربران، با استفاده از معیارهای ارزیابی خاص منابع مرجع اینترنتی، اعتبار و ارزش آنها را بررسی کرده و نسبت به این امر اطمینان حاصل کنند. در این مقاله، با توجه به اهمیت ارزیابی این نوع منابع، متون مرتبط با این حوزه مورد بررسی قرار گرفته و سیاهه و ارسی مربوط به معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی ارائه می گردد.

کلیدواژه ها: منابع اطلاعات، منابع الکترونیکی، ارزیابی، منابع مرجع، وب جهانی

۱. مقدمه

اطلاعات مهمترین منبع باارزش و راهبردی، و پایه و اساس توسعه اجتماعی، اقتصادی و رشد علوم و فناوری در هر کشور به شمار می رود. امروزه، در جامعه مبتنی بر فناوری اطلاعات و با بهره گیری از نظام های نوین اطلاع رسانی، امکان برقراری ارتباط میان ذهن ها و اندیشه های متفاوت و مبادله وسیع و سریع و جهانی اطلاعات فراهم گردیده است. توسعه فناوری های مخابراتی مناسب، برای انتقال اطلاعات و همچنین وابستگی تمامی ابعاد زندگی اجتماعی انسان به اطلاعات، سبب ایجاد شرایط نوینی در حیات اجتماعی شده است که از آن به "جامعه اطلاعاتی" تعبیر می شود. بدین ترتیب به دلیل ارتباط های گسترده و فناوری های جدید، جریان تولید اطلاعات در قالب انتشارات مختلف آهنگ بسیار سریعی یافته است. بنابراین، برای استفاده بهتر و دسترسی سریع تر به اطلاعات، بشر نیازمند ابزارهایی است که این حجم وسیع اطلاعات را به شیوه ای مناسب سازماندهی کرده و دسترسی به آنها را تسهیل و تسهیل کنند. در این راستا منابع مرجع ابزار کمکی مناسبی محسوب می شوند. این منابع، اطلاعات و دانش بشری را گردآوری کرده، نظم و سازمان می بخشند، به گونه ای که به سهولت و با صرف کمترین زمان، امکان دستیابی به آنها فراهم می شود. اما، اینترنت به عنوان یکی از محورهای جامعه اطلاعاتی، فضایی بدون مرزهای جغرافیایی و سیاسی به وجود آورده است. این پدیده، به ویژه شبکه جهانی وب با از میان برداشتن فاصله فیزیکی میان ملت ها و قوم های مختلف، شیوه های سنتی گردآوری، ذخیره، ارزیابی و اشاعه اطلاعات را دچار تغییر و تحول کرده و فرصتها و دستاوردهای نوینی را برای ارتقاء سطح تعاملات اجتماعی و فرهنگی در سراسر جهان به ارمغان آورده است (خالقی، ۱۳۸۳).

اینترنت خود به عنوان يك منبع اطلاعاتی، حاوی بسیاری از منابع و مدارک می باشد و روز به روز نیز بر حجم آنها افزوده می شود. انواع وب سایتها (فرهنگی، خبری، آموزشی، سیاسی، سرگرمی)، وب سایت کتابخانه ها، فهرستهای پیوسته، وب سایت دانشگاه ها و سازمان ها، انواع پایگاه های اطلاعاتی، منابع مرجع و ... از طریق این شبکه قابل دسترس هستند. امروزه، کتابداران بخش مرجع برای پاسخگویی به بسیاری از سؤالات، خصوصا سؤالات ارجاع آماده از

اینترنت و منابع مرجع دسترس پذیر از طریق آن استفاده می کنند، و با سرعت به پرسشهای کاربران پاسخ می دهند. اما، آنچه در این میان باید به آن توجه کرد عدم نظارتی دقیق بر ورود اطلاعات به این محیط می باشد. در نیمه دهه ۱۹۹۰، قابلیت‌های بالقوه اینترنت شناسایی شده و وب به عنوان پر استفاده ترین ابزار برای دسترسی به اطلاعات مطرح شد و این امر انفجار سریع تعداد منابع قابل دسترس در اینترنت را به وجود آورد. سهولت استفاده از مرورگرهای چند رسانه ای برای دسترسی به اطلاعات و همچنین سهولت تولید منابع فرامتن از دلایل وقوع این انفجار می باشد. هر چند زبان نشانه گذاری فرامتن برای یک کاربر جدید ممکن است گیج کننده به نظر برسد اما با دستیابی به کدهای منابع موجود می توان آنها را اصلاح کرده و صفحات جدیدی را با سرعت و به سادگی ایجاد کرد. افزون بر این، پس از نیمه دهه ۱۹۹۰، نرم افزارهایی تولید شد که کاربران را قادر ساخت بدون داشتن دانش عمقی از زبان نشانه گذاری فرامتن، اقدام به ایجاد اینگونه صفحات کند. بدین ترتیب بدون وجود هیچ گونه فیلتری امکان ورود هر گونه اطلاعات و هر نوع منبع به وب امکان پذیر است (کوک، ۱۳۸۲: ۸).

در این راستا، توجه به معیارهای ارزیابی قبل از استفاده از هر نوع اطلاعات و منبع دسترس پذیر از طریق اینترنت امری ضروری است و نباید تصور کرد هر نوع اطلاعاتی که در این محیط منتشر می شوند معتبر هستند. در این میان، با توجه به انتشار بسیاری از منابع مرجع در اینترنت (رایگان / غیر رایگان) کتابداران باید علاوه بر شناسایی و استفاده از آنها برای پاسخگویی به پرسشهای کاربران، با استفاده از معیارهای ارزیابی خاص منابع مرجع اینترنتی، اعتبار و ارزش آنها را بررسی کرده و نسبت به این امر اطمینان حاصل کنند.

در مقاله حاضر، با توجه به اهمیت ارزیابی این نوع منابع، متون مرتبط با این حوزه مورد بررسی قرار گرفته و سیاهه واریسی مربوط به معیارهای ارزیابی منابع اینترنتی ارائه می گردد.

۲. بررسی معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی و ارائه سیاهه واریسی

در رابطه با ارزیابی اطلاعات و منابع موجود در اینترنت علاوه بر مقاله های چاپی و متون دیگری که به این مسئله پرداخته اند (برای مثال فتاحی، ۱۳۸۰؛ عصاره، ۱۳۸۱؛ قزلی، ۱۳۸۲؛ کوک، ۱۳۸۲؛ دراگولانسکو، ۱۳۸۳؛ Santa Vicca, 1994؛ Starr, 1994؛ Brandt, 1996؛ Smith, 1997؛ Livengood, 1997؛ Sauer, 2001)؛ با جستجو در اینترنت و ترکیب کلیدواژه هایی چون Evaluation, Measuring, Assessment یا Internet Reference Sources, www Sources, Internet Sources، مدارک بسیاری ارزیابی می شوند که معیارهایی برای ارزیابی منابع و اطلاعات دسترس پذیر از طریق اینترنت تدوین و ارائه داده اند (Caywood, 1995؛ Hincliffe, 1995؛ Jones, 1996؛ Tillman, 1996؛ Grassian, 1997؛ Alexander & Tate, 1997؛ Schrock, 1997؛ Edwards, 1998؛ Singh, 2003 و...). وب سایت بسیاری از کتابخانه ها به خصوص کتابخانه های دانشگاهی نیز بخشی را به این مسئله اختصاص داده اند و به مقاله ها و منابع اطلاعاتی دیگر در این زمینه پیوند برقرار کرده اند.

لیونگود (Livengood, 1997) بیان می دارد که اکثر نویسندگان معیارهای ارزیابی منابع مرجع چاپی ارائه شده در منابع معتبری چون [2] Selection & Evaluation of Reference Sources, [1] Introduction to Reference Work و [3] of Reference Books in Theory & Practice را بررسی کرده و درباره کاربردپذیری آنها در محیط اینترنت بحث کرده اند و معتقدند که با توجه به ویژگی های خاص محیط اینترنت علاوه بر معیارهای خاص مواد چاپی باید به معیارهایی مختص این محیط نیز توجه داشت تا ارزیابی منابع به طور کامل انجام شود.

وی، همچنین در رابطه با رویکرد متفاوت افراد در ارائه معیارهای ارزیابی بحث می کند و می گوید: "بسیاری از رویکرد فناوری به این قضیه نگاه می کنند، مانند متیو سایولک [۴] از دانشگاه ملی استرالیا. وی پدیده ارزیابی را یک امر ساده و مکانیکی می داند که توسط یک نرم افزار قابل اجرا است؛ در حالیکه برخی چون لوئیس روزنفلد [۵] استاد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه میشیگان، معتقدند که ابزارهای مکانیکی نمی توانند کیفیت منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت را بسنجند و اندازه گیری کنند. مسائلی چون هدف، اعتبار، محتوا، منبع و محل مواردی نیستند که توسط یک نرم افزار مورد قضاوت قرار بگیرند بلکه این امر همواره به یک فعالیت ذهنی نیاز خواهد داشت."

معیارهای ارزیابی منابع اینترنتی که توسط نویسندگان مختلف ارائه شده است در بسیاری موارد دارای همپوشانی می باشند. معیارهای عمده ای که همه نویسندگان به آنها اشاره داشته اند عبارتند از:

- شناسایی هدف منبع
- ارزیابی پوشش موضوعی و محتوایی
- ارزیابی اعتبار و شهرت
- ارزیابی درست بودن و صحت اطلاعات

- ارزیابی روزآمدی منبع
- ارزیابی ساختار منبع و نحوه نظم دهی و ارائه اطلاعات

در این میان کوک (۱۳۸۲) به ارزیابی قابلیت دسترس پذیری منبع، سهولت استفاده از منبع و مقایسه با دیگر منابع مشابه اشاره می کند. کیوود (Caywood, 1995) نیز قابلیت دسترسی، طراحی گرافیکی و چند رسانه ای و کاربرپسند بودن منبع را مطرح کرده؛ اما معیارهای ارزیابی اسمیت (Smith, 1997) علاوه بر موارد قبلی شامل بررسی پیوندها به منابع دیگر، منحصر به فرد بودن منبع، کیفیت نوشتن و اثر بخشی منبع (چون کاربرپسندی، محیط مورد نیاز محاسبات، قابلیت های جستجو / مرور / سازماندهی، ویژگی تعاملی منبع) نیز می باشد.

در میان متون بررسی شده، تنها برخی از نویسندگان به معیارهای ارزیابی خاص منابع مرجع اینترنتی اشاره کرده اند (چون قزلی، ۱۳۸۲؛ Livengood, 1997 و Singh, 2003)؛ در حالیکه دیگران بیشتر به معیارهای ارزیابی مربوط به کلیه منابع اینترنتی پرداخته اند.

قزلی (۱۳۸۲) با استفاده از معیارهای ارائه شده برای ارزیابی منابع مرجع در دو سایت کتابخانه دانشگاهی موارد ذیل را مطرح می کند :

- مشخص بودن هدف از تدوین منبع مرجع
- پوشش موضوعی یعنی میزان جامعیت منبع
- روزآمدی مطالب
- اعتبار و صحت مطالب
- اعتبار نویسنده، ناشر و سایر پدیدآورندگان
- نظم ارائه شده در ارائه مطالب
- چگونگی بازیابی اطلاعات در منبع مرجع، از جمله بررسی انواع نمایه ها

سینق (Singh, 2003) معیارهای ارزیابی ذیل را در خصوص ارزیابی منابع مرجع اینترنتی معرفی می کند: هدف و مخاطبان / اعتبار / صحت / عینیت / روزآمدی / قابلیت اطمینان / پوشش / فرمت و نحوه ارائه / ویژگیهای خاص. لیونگود (Livengood, 1997) به طرز گسترده تر به این مسئله پرداخته است و در پایان نامه خود یک سیاهه واریسی و یک ابزار ارزیابی جامع در رابطه با منابع مرجع اینترنتی را برای کتابداران فراهم کرده است. معیارهای ارزیابی ارائه شده توسط وی در چهار طبقه بندی کلی ذیل می باشند:

- معیارهای ارزیابی مربوط به موارد فنی
 - معیارهای ارزیابی مربوط به تحلیل ویژگی های چند رسانه ای
 - معیارهای ارزیابی مربوط به تحلیل محتوا
 - معیارهای ارزیابی مربوط به تحلیل رابط کاربر
- در ادامه با توجه به بررسی متون و مطالب یاد شده، سیاهه واریسی مربوط به معیارهای ارزیابی منابع مرجع اینترنتی ارائه می شود:

۱-۲. شناسایی هدف منبع مرجع

هدفها و مقاصد مورد نظر پدیدآورنده از تهیه این منبع چیست؟

آیا این هدفها به وضوح بیان شده اند؟

آیا پدیدآورنده به هدفهای مورد نظر دست یافته است؟ در واقع آیا منبع هدف بیان شده را به انجام رسانده است؟

آیا منبع مرجع مربوطه دارای آگهی های تبلیغاتی نیز می باشد؟ در این صورت باید در مورد هدفها تردید کرد.

۲-۲. مخاطبان منبع مرجع

استفاده کنندگان و مخاطبان منبع مرجع چه کسانی هستند؟ (دانش آموزان، دانشجویان، اساتید، پژوهشگران و محققان، بزرگسالان، نوجوانان و ...)

سطح آموزشی استفاده کنندگان از منبع مرجع چیست؟ (راهنمایی، دبیرستان، دانشجو، فارغ التحصیل کارشناسی، تحصیلات تکمیلی و ...)

آیا واژه های به کار رفته در منبع با سطح آموزشی مخاطبان هماهنگی دارد؟
آیا منبع مرجع نیازهای مخاطبان خاص خود را برآورده می سازد؟

۳-۲. پوشش محتوایی منبع مرجع

زمینه های موضوعی تحت پوشش منابع مرجع چه مواردی می باشند؟
آیا محتوای منبع به اندازه کافی موضوع یا موضوعات مورد نظر را تحت پوشش قرار داده است؟
آیا اطلاعات ارائه شده در منبع مربوط به دوره زمانی خاصی می باشند؟
پوشش گذشته نگر در منبع چگونه است؟
آیا دامنه پوشش موضوعات ملی یا بین المللی است؟
آیا پیوندهای ارجاعی (برون متنی) برای دستیابی به اطلاعات بیشتر یا ارتباط به منابع مرجع مشابه ارائه شده است؟
آیا اطلاعات توصیفی برای هر پیوند تهیه شده است؟ آیا پیوندها گزینش شده اند و اگر چنین است بر چه مبنایی؟ آیا پیوندها به منابع مفید و روزآمد هستند؟
آیا در منبع از پیوندهای درون متنی استفاده شده است؟

۴-۲. روزآمدی و نگهداشت منبع مرجع

آیا تاریخ تهیه منبع مرجع در اینترنت مشخص است؟
آیا تاریخ آخرین روزآمدسازی اطلاعات منبع مرجع ذکر شده است؟ تاریخ بعدی روزآمد سازی اطلاعات چه زمانی است؟
فاصله روزآمد کردن اطلاعات چگونه است؟
آیا خط مشی مربوط به فاصله زمانی روزآمد کردن اطلاعات و فرایند آن بیان شده است؟
آیا نگهداشت سایت به خوبی انجام شده است؟ آیا پیوندهای فرامتنی به درستی عمل می کنند؟
آیا خط مشی نگهداشت منبع مرجع بیان شده است؟
آیا افراد و گروه خاصی مسئولیت نگهداشت منبع مرجع را بر عهده دارند؟ دانش و مهارت آنها چگونه است؟

۵-۲. اعتبار

پدیدآورنده منبع مرجع چه کسی است؟
آیا اطلاعات تماسی کافی برای برقراری ارتباط با وی در منبع ذکر شده است؟
آیا پدیدآورنده فرد معتبر و شناخته شده ای در حوزه موضوع منبع مرجع می باشد؟
آیا اطلاعاتی مربوط به شغل، وابستگی سازمانی، تجربه کاری، آثار چاپ شده و... برای تعیین خبرگی و اعتبار پدیدآور ارائه شده است؟
آیا پدیدآورنده در تهیه دیگر منابع مرجع اینترنتی شرکت داشته است؟
ناشر یا پشتیبان منبع مرجع مربوطه چه موسسه ای است؟ آیا اطلاعات تماسی آن ارائه شده است؟
آیا ناشر یا موسسه پشتیبان وابسته به یک موسسه یا دانشگاه معتبر است؟
آیا ناشر یا موسسه پشتیبان مربوطه در زمینه موضوعی مورد نظر و انتشار منابع مرجع به فرمت چاپی یا اینترنتی دارای اعتبار می باشد؟

۶-۲. ارزیابی صحت و درستی اطلاعات منبع مرجع

آیا منبع مرجع دارای یک ویراستار متخصص در حوزه موضوعی مورد نظر می باشد؟
آیا پدیدآورنده چگونگی گردآوری اطلاعات برای منبع را توضیح داده است؟
آیا منابع و مآخذ اطلاعات ارائه شده ذکر شده است؟
آیا اشتباهات املائی و گرامری در منبع مشاهده می شود؟

۷-۲ عینیت (میزان یا درجه بی طرفی پدیدآور)

آیا تمام دیدگاه ها در رابطه با یک موضوع مطرح شده است؟
آیا شواهدی مبنی بر سوگیری اطلاعات در منبع مشاهده می شود؟
آیا می توان به گونه ای از بی غرضی پدیدآور اطمینان حاصل کرد؟

۸-۲. قابلیت دسترسی به منبع مرجع

آیا سایت دارای ثبات است یا اینکه به طور مکرر آدرس خود را تغییر می دهد؟ اگر آدرس سایت تغییر کرده است، آیا پیوندی به آدرس جدید فراهم شده است؟
آیا منبع به طور ثابتی قابل دسترسی است یا اینکه به طور مکرر غیر قابل دسترسی می شود؟ آیا مدت زمانی که سایت غیر قابل دسترسی است مشخص شده است؟
آیا دسترسی به منبع مرجع رایگان است یا در قبال پرداخت حق اشتراک باید از آن استفاده کرد؟ آیا مدت زمانی برای استفاده و دسترسی آزمایشی از منبع مرجع مشخص شده است؟
منبع مرجع به چه زبان هایی در دسترس می باشد؟
آیا برای استفاده از منبع باید کاربران ثبت نام کنند؟
آیا دسترسی به اطلاعات ارائه شده در منبع مرجع از طریق فایل های متنی است یا زبان html.
برای مشاهده منبع مرجع به چه نرم افزاری نیاز است؟ آیا جدیدترین نسخه مرورگرها مورد نیاز است؟

۹-۲. ساختار منبع مرجع : نحوه ارائه و نظم دهی اطلاعات

آیا محتوای اطلاعاتی منبع مرجع برای دسترسی سریع و آسان، دارای نظم خاصی (الفبایی، رده ای، موضوعی، تاریخی و...) می باشند؟
آیا این ساختار و سازماندهی برای کاربران قابل درک و مشاهده می باشد؟ آیا با یک نگاه می توان فهمید منبع مرجع شامل چه بخشهایی است؟
آیا طرح سازماندهی در نظر گرفته شده مناسب آن نوع منبع مرجع می باشد و استفاده از منبع را آسان ساخته است ؟
آیا نقشه سایت، و یا فهرست مندرجات در صفحه اول منبع مرجع وجود دارد؟

۱۰-۲. سهولت استفاده از منبع مرجع

آیا استفاده از منبع در کل آسان است؟
آیا دسترسی به منبع آسان است؟
آیا منبع به صورتی آسان و کاربرپسند طراحی شده است یا اینکه برای استفاده موثر از آن به آموزش و تجربه نیاز است؟
آیا حرکت در سراسر منبع به آسانی انجام شده و اطلاعات به آسانی پیدا می شوند؟
آیا امکانات جستجو و مرور به صورت سراسر ارائه شده و استفاده از آن آسان است؟
آیا اطلاعات مربوط به " راهنمایی و آموزش کاربر " در منبع وجود دارد؟ آیا به صورتی واضح و جامع ارائه شده اند؟
آیا بخشی با عنوان " سوالات مکرر " ارائه شده است؟

۱۱-۲. امکانات جستجو

آیا برای جستجو در منبع، موتور جستجویی تعبیه شده است؟
آیا موتور جستجو تمام مطالب ارائه شده در منبع را نمایه کرده است؟
آیا امکان جستجوی ساده و پیشرفته فراهم شده است؟ چه نوع فیلدهایی برای جستجو در نظر گرفته شده اند؟ آیا امکان ترکیب مفاهیم یا فیلدها با استفاده از عملگرهای بولی وجود دارد؟ آیا از امکان استفاده از دیگر عملگرها چون کوتاه سازی، همجواری و... وجود دارد؟
آیا امکان مرور و تورق مطالب وجود دارد؟
آیا انواع نمایه ها (موضوع، عنوان، پدیدآور، کلیدواژه و...) با توجه به نوع منبع مرجع وجود دارد؟
فرمت نمایش نتایج چگونه است؟
آیا کاربر می تواند نتایج جستجو را با یکدیگر ترکیب کرده و جستجوی جدیدی انجام دهد؟
آیا برای جستجو در منبع " راهنمای " جداگانه ای وجود دارد؟

۱۲-۲. سرعت (تاخیر زمانی لازم برای دسترسی به منبع مورد نظر و نمایش صفحات آن)

آیا آدرس منبع مرجع سریعاً پیدا می شود؟
آیا عوض کردن سریع صفحات نمایش داده شده امکان پذیر می باشد؟

آیا می توان در مدت زمانی معقول با همه پیوندها، ارتباط برقرار کرد؟

۱۳-۲. ارتباط با آثار دیگر

آیا منبع مرجع موجود در اینترنت به فرمت های دیگری (چاپی یا لوح فشرده) دسترس پذیر است؟
اگر منبع مرجع از فرمت های دیگری گرفته شده باشد، آیا کلیه مشخصه های اصلی را داراست و آیا مواردی به آن اضافه شده است؟ چه امتیازاتی دارد؟
آیا تکمیل کننده منبع دیگری است؟ به طور مثال آیا روزآمد کننده يك منبع چاپی است؟

۱۴-۲. رابط کاربر

آیا رابط کاربر به گونه ای می باشد که دسترس پذیری به اطلاعات منبع مرجع را تسهیل کند و سرعت بخشد؟
آیا رابط کاربر منبع مرجع لذت بخشی استفاده از آن را برای کاربر فراهم می کند؟
آیا رابط کاربر به گونه ای می باشد که ساختار و محتوای منبع مرجع را برای کاربران قابل فهم سازد؟
آیا رابط کاربر منبع مرجع از نظر زیبایی شناختی در حد مطلوبی می باشد؟

۱۵-۲. تعامل (میزان یا درجه ارتباط میان پدیدآورنده و کاربر)

آیا اطلاعات مربوط به برقراری تماس با پدیدآورنده یا ناشر منبع مرجع فراهم شده است (پست الکترونیکی، تلفن، فاکس، آدرس پستی)
اگر پیوندی به پست الکترونیکی پدیدآورنده یا ناشر برقرار شده است، آیا این پیوند فعال است و سریع برقرار می شود؟

در این مقاله به معیارهای کلی ارزیابی منابع مرجع پرداخته شد؛ در حالیکه برای ارزیابی هر يك از انواع منابع مرجع موجود در اینترنت باید معیارهای خاص آن منابع مد نظر قرار بگیرند.

پادداشتهای:

- [1] W.A. Katz, Introduction to Reference Work: Volume 1, Basic Sources, McGraw-Hill: New York, 1992.
- [2] Bopp & Smith, Selection & Evaluation of Reference Sources, Englewood : Libraries Unlimited, 1991.
- [3] Stevens, Norman, "Evaluating of Reference Books in Theory & Practice ", Reference Librarian, no 15 (1986) : 9 – 19.
- [4] Matthew Ciolek
- [5] Louis Rosenfeld

فهرست منابع و مآخذ

خالقی ، نرگس (۱۳۸۳) . " بررسی وضعیت وب سایت های ایرانی بر اساس معیارهای ارزیابی عمومی " . پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی ، دانشکده علوم تربیتی ، دانشگاه فردوسی مشهد .
دراگولانسکو ، نیکولا جورج (۱۳۸۳) . " ارزیابی کیفی وب سایت ها : معیارها و ابزارها " . ترجمه افشین حمیدی پور و ابراهیم صادقی . فصلنامه کتاب . دوره ۵۸ .
قزلی ، لادن (۱۳۸۲) . " معیارهای ارزیابی منابع مرجع در اینترنت " . تازه های اطلاع رسانی و مهارتهای اطلاع یابی . ش ۱۷ .
کوک ، آلیسون (۱۳۸۲) . راهنمای یافتن اطلاعات با کیفیت در اینترنت : راهبردهای گزینش و ارزیابی . ترجمه مهدی خادمیان . مشهد : کتابخانه رایانه ای .
عصاره ، فریده (۱۳۸۱) . " معیارهای ارزیابی منابع اینترنتی " . فصلنامه کتاب . ش ۱ .
فتاحی ، رحمت الله (۱۳۸۰) . " ضرورت ارزیابی منابع اینترنتی و معیارهایی برای آن " . تازه های اطلاع رسانی و مهارتهای اطلاع یابی . ش ۶ .

Brandt, D. Scott (1996). "Evaluating Information on the Internet". Computers in Libraries . v16 . n5 : 44-46. Available online : <http://www.infotoday.com/cilmag/may/techmans.htm> [accessed at 14 Jan 2005]

Caywood , Carolyn (1995) . "Library Selection Criteria for www Resources " . available online : http://www.keele.ac.uk/depts/cs/Stephen_Bostock/Internet/criteria.htm [accessed at 14 Jan 2005]

Grassian , Ester (1997) . " Thinking Critically about World Wide Web Resources " . Available online : <http://www.library.ucla.edu/libraries.college.insruct/critical.htm>. [accessed at 14 Jan 2005]

Hinchliff , Lisa Janicke (1995) . " Resources Selection & Information Evaluation " . Available online : <http://alxia.lis.uiuce.edu/-janicke/Evaluate.html>. [accessed at 9 Feb 2005]

Jones , Debra (1996) . " Critical in an online world " . Available online : <http://library.ucsb.edu/untangle/jones/html> [accessed at 9 Feb 2005]

Livengood , Stephanie (1997) . " An Evaluation Instrument for Internet web sites . " M.S . diss ., Kent State University . ERIC [accessed at 10 FEB 2005]

Santa Vicca, E.F (1994) . "The Internet as a reference and research tool: a model for educators", Reference Librarian. 41/42 : 225 – 236 .

Saures , Michael (2001) . Using the Internet as a reference tool : a how to do it manual for Librarians . London , : Library Association .

Singh, S P (2003) . "Evaluation of electronic reference sources " . DESIDOC Bulletin of Information Technology . v 23 . n2 : 43-47 . Available online: <http://www.drdo.org/pub/dbit/mar03/spsingh.pdf>

Smith, Alastair G.(1997) . "Testing the Surf: Criteria for Evaluating Internet Information Resources." The Public-Access Computer Systems Review . v 8. n. 3 . Available online : http://www.vuw.ac.nz/staff/alastair_smith/evaln/index.htm [accessed at 13 Jan 2005]

Starr , Susan (1994) . " Evaluating physical science reference sources on the Internet " . Reference Librarian . 41/42 : 261 – 273 .

Tillman , Hope (1996) ." Evaluating quality on the net " . Available online : <http://www.hopetillman.com/findqual.html> [accessed at 14 Feb 2005]

شرایط استفاده از مقاله

۱- انتشار (چاپی یا الکترونیکی) مقالات بدون اخذ مجوز از ناشر (پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران) ممنوع است و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی خواهد شد.

۲- فقط نقل چکیده مقالات در سایر محیطهای الکترونیکی (مانند سایتهای اینترنتی) مجاز است که باید همراه با ذکر نام نویسنده ، نام ناشر و درج نشانی پیوند (لینک) اینترنتی پژوهشگاه باشد.